

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2019 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2019. – 230 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеєва І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – к.е.н., доц.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом №2 від 01.10.2019 р.

фінансовий, страховий сектор, а не у переробні галузі.

Залишається мала частка вкладень інвестицій у інноваційну діяльність, яка, в свою чергу, є основою для створення принципово нових інтелектуалізованих систем, машин та обладнання для різних галузей економіки. Наразі, основну частку іноземних інвестиційних ресурсів становлять діяльність засоби бувші у використанні. Враховуючи значний науковий потенціал країни, ми маємо можливість самостійно створювати інтелектуальні та інноваційні продукти. Крім того надзвичайно мала частка прямих іноземних інвестицій припадає на аграрне виробництво. Зокрема, дуже низький рівень інвестування малого агробізнесу, який є одним із найважливіших чинників розвитку. Також несприятливо на його розвиток чинить і розмір відсоткової ставки по кредитах (яка значно перевищує рівень рентабельності). Тому в перспективі необхідно переглянути політику держави у сфері залучення прямих інвестиційних ресурсів в частині забезпечення збалансованості їх надходження.

Література

1. World investment report 2018. United Nations. New York and Geneva, 2018. P. 213.
2. Міщук О.В. Прямі іноземні інвестиції у забезпеченні інноваційного розвитку економіки України / О.В. Міщук // Інноваційна економіка - №7. – 2013. – С. 242-245.
3. Ретроспективний аналіз даних щодо обсягів прямих іноземних інвестицій, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (round tripping) за 2010-2018 р. Національний банк України. Департамент статистики та звітності. Київ. 2019. 14 с.
4. Соколюк К.Ю. Прямі іноземні інвестиції в аграрному секторі економіки: стан та перспективи залучення. *Молодий вчений*. 2016. №3(30). С. 197-201.
5. Харчук М.П. Як поліпшити інвестиційний клімат в Україні / М.П. Харчук // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2013. - №5. – С.17-20.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЗБУТУ ТА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ КАНАЛІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ МАЛИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА

Бахчиванжи Л.А., к.е.н., доцент

Євтушок О.В., к.е.н., ст. викладач

Значек Р.Р., к.т.н., асистент

Одеська національна академія харчових технологій

Вступ. Формування і розвиток ринкової економіки та відродження підприємництва в аграрному секторі історично співпали з визнанням сільського господарства пріоритетною галуззю в Україні. Основною проблемою

підприємницького аграрного сектора стає не стільки організаційна сторона виробництва продукції, а питання здійснення її збуту та пов'язані з цим аспекти: цінова, товарно-збутова, рекламна політика.

Проблема загострюється у зв'язку з тим, що характерною рисою сільського господарства є його дрібнотоварна структура, яка розглядається аграрною економічною наукою як перешкода для формування самостійного маркетингу у фермерських господарствах – малих суб'єктах господарювання, здійснення ними маркетингових досліджень та застосування широкого спектру маркетингових інструментів. Особливо проблематичною для малих суб'єктів господарювання в аграрному секторі є така складова маркетингового комплексу, як просування та збут продукції.

Попри всі проблеми та обмеження, які підсилюються конкурентними умовами на аграрних ринках, малі підприємницькі структури, а не лише великі холдингові компанії, здатні здійснювати успішний маркетинг, зокрема в збутовій сфері. Актуальними постають питання осучаснення збуту аграрної продукції та входження всіх учасників аграрного ринку у цифровий простір та електронний бізнес, який поступово отримує належне правове [1] та науково-методичне забезпечення [2].

Матеріали і методи. На даний час ситуація в сфері збутової діяльності малих суб'єктів господарювання аграрного сектора неоднозначна, для розв'язання існуючих проблем вимагається удосконалення науково-методичного забезпечення управління збутовою діяльністю аграрних виробників з урахуванням сучасних тенденцій з діджиталізації всіх сфер економіки. Для виявлення основних напрямів удосконалення збутової політики здійснений моніторинг каналів збуту продукції аграрних підприємств із застосуванням монографічного, абстрактно – логічного, розрахунково-конструктивного та інших методів з використанням матеріалів статистичної звітності аграрних підприємств, інформації по типовому суб'єкту малого підприємництва аграрного сектора, що здійснює різноманітні види економічної діяльності і має товарне виробництво основних видів аграрної продукції, та результатів власних спостережень.

Результати. Проведене дослідження співвідношення потенційних каналів реалізації продукції аграрних підприємств за даними статистичних звітів про реалізацію продукції показало, що у складі наведених у даному звіті каналів переважає позиція «за іншими каналами».

Типовою для аграрних підприємств є ситуація, яку демонструє структура реалізованої продукції за каналами збуту в сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Агротранс» (табл. 1). Продукція зернових культур реалізується виключно за іншими каналами, у той час як ця позиція мала б уявляти собою незначну частку продукції, реалізовану за непередбаченими традиційною класифікацією каналами. Продукція олійних технічних культур частково реалізується переробним підприємствам, але й за цим видом продукції переважають інші канали. Виключення становить лише продукція тваринництва, яка реалізується переважно переробним

підприємствам. В рахунок оплати праці видавалось лише молоко, розрахунок за паї договорами оренди землі передбачений виключно у грошовій формі.

Таблиця 1 - Структура вартості реалізованої продукції СТОВ «Агротранс» за різними каналами збуту (2017-2018 рр. в середньому)

Вид продукції	Реалізовано всього, тис. грн.	у тому числі:					
		переробним підприємствам		населенню в рахунок оплати праці та на паї		за іншими каналами	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Пшениця	2865,9	-	-	-	-	2865,9	100,0
Ячмінь	601,3	-	-	-	-	601,3	100,0
Соняшник	9936,6	2845,6	28,64	-	-	7090,4	71,4
ВРХ	1359,3	1359,3	100,0	-	-	-	0,0
Молоко	2009,3	1833,6	91,3	13,85	0,7	161,9	8,1

Джерело: розраховано за даними статистичної звітності СТОВ "Агротранс"

Загальновідомо, що за позицією «інші канали» представлені численні посередники, які скуповують майже весь обсяг товарної продукції зернових культур суб'єктів малого господарювання з подальшою реалізацією на експорт. Як правило, такі відносини між учасниками ринку не оформляються договорами, передбачають вищу ціну у разі розрахунку готівкою, що породжує цілий ряд негативних для економіки країни і виробників наслідків: держава недоотримує податкових надходжень, а виробники втрачають доходи, оскільки є заручниками ситуації в силу ряду організаційно – економічних факторів.

Рішенням даної проблеми могла би стати сучасна маркетингова диверсифікація каналів реалізації та діджиталізація збутової діяльності, що цілком би відповідало сучасним трендам розвитку управління економікою та її цифровізації, зробило би доступними для дрібних виробників організовані легальні канали збуту.

Серед форм електронної торгівлі найбільш прийнятними могли би стати не лише електронні магазини, ай електронні аукціони, електронні торговельні та тендерні майданчики та платформи. Серед моделей електронної торгівлі в залежності від ситуації та продукції, що реалізується можуть бути рекомендовані формати B2B та B2C.

Але лише діджиталізація всіх операцій з реалізації продукції дрібних виробників та суб'єктів малого підприємництва не здатна вирішити існуючих проблем в силу нерозвиненості ринкової інфраструктури, недосконалості податкового законодавства, відсутності достатніх фінансових ресурсів для забезпечення постійної присутності виробників аграрної продукції у Internet-просторі, безпеки у взаємовідносинах з віртуальними контрагентами, своєчасної і оперативної доставки продукції та неможливості подолання інших факторів зовнішнього середовища в умовах невизначеності.

Необхідно вирішити питання організаційного механізму діджиталізації збутової діяльності та організаційної форми її функціонування. Як і в

традиційній збутовій діяльності, в електронній її формі найбільш оптимальним варіантом для суб'єктів малого підприємництва міг би стати безприбутковий електронний кооператив. Його призначення – об'єднати фінансові і матеріальні ресурси для створення WEB-сайту, сайту-візитки та його просування, формування необхідних за обсягом партій продукції, її транспортування, застосування системи запобігання шахрайству та інших питань.

Висновок. Провідна галузь економіки України, яким стало сільське господарство з високим експортним потенціалом, вимагає сучасного підходу в організації збутової діяльності. Якщо великі агрохолдингові структури запроваджують в свою збутову діяльність проекти з діджиталізації глобальних транзакцій торгівлі аграрною продукцією, то розвиток малого і середнього підприємництва гальмується цілою низкою організаційно-економічних факторів зовнішнього середовища та породжує ряд негативних для економіки явищ. Їх подолання можливе шляхом впровадження процесів діджиталізації в збутову діяльність.

Основною організаційною формою, через яку буде опосередкована діджиталізована збутова діяльність, має стати електронний аграрний збутовий кооператив, модель функціонування якого може мати формати B2B та B2C. В модель організаційної структури електронного збутового кооперативу рекомендується включати електронні візитки, електронні магазини, електронні торговельні та тендерні майданчики, корпоративний сайт та представництва на бізнес-порталах, що сприятиме маркетинговій диверсифікації збутової діяльності та каналів реалізації продукції малих суб'єктів – господарювання аграрного сектора.

Література

1. Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку: Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради від 08.06.2000 № 2000/31/ЄС . zakon.rada.gov.ua.
2. Юдін О.М., Макарова М.В., Лавренюк Р.М. Системи електронної комерції: створення, просування і розвиток. Монографія. Полтава. РВВ ПУЕТ. 2011. 201 с.

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

**Криницька О.О., к.е.н., доцент, Ткачук Т.І., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

Аграрна сфера виробництва ще й досі залишається однією з найменш реформованих в економіці України. Значною мірою усунувшись від регулювання аграрних, у тому числі і земельних відносин, держава тим не менш не створила сприятливі умови для ефективного функціонування сучасних ринкових форм землеволодіння та землекористування. За ліквідацією державної та колективної форм землеволодіння та землекористування не

Зміст

1.	СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ	3
	Кордзая Н.Р., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
2.	ОСОБЛИВОСТІ ТА СТАН ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ	6
	Соколюк К. Ю., к.е.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	
3.	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЗБУТУ ТА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ КАНАЛІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ МАЛИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА	9
	Бахчиванжи Л.А., к.е.н., доцент, Євтушок О.В., к.е.н., ст. викладач, Значек Р.Р., к.т.н., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	
4.	ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ	12
	Криницька О. О., к.е.н., доцент, Ткачук Т.І., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
5.	КОМУНІКАЦІЙНА ПІДТРИМКА МАРКЕТИНГОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРОДУКЦІЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РУРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	15
	Касян С. Я., к.е.н., доцент, Дніпровський національний університет ім. Олеса Гончара, м. Дніпро	
6.	IP DUE DILIGENCE	19
	Дружкова І. С., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
7.	ЛІЗИНГ ЯК ФОРМА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗШИРЕНОГО ВІДТВОРЕННЯ	22
	Тарасова О. В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
8.	СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ З ВИГОТОВЛЕННЯ СОКІВ І СОКОВМІСНИХ НАПОЇВ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОГО КОНСЕРВНОГО ЗАВОДУ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ	25
	Агєєва І.М., к.е.н., доцент, Ходзинська В. В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
9.	УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	28
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Філіппова К.П., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
10.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ	30
	Євтушевська О. О., к.е.н., доцент, Василюк В. О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
11.	АНАЛІЗ СТИМУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ	33
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Мельник Ю. М. Турчина Г. О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
12.	ЗМІСТ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	35
	Євтушевська О. О., к.е.н., доцент, Гончарук І. А., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
13.	БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУДИТ В УМОВАХ КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ	37
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Тодорова А. С., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
14.	СТАНОВЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	39
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Головаченко Л.М., асистент, Харькіна А. Д., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
15.	МИКСЕОЛОГИЯ И ПРОДОВОЛЬСТВЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ	42
	Егорова-Гудкова Т. И., к.э.н., доцент, ОНУ им. И. И. Мечникова, г. Одесса	
16.	ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УКРАЇНІ	44
	Немченко В. В., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-16 жовтня 2019 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових
технологій протоколом № 2 від 01.10.2019 р.

Підписано до друку 01.10.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 13,15.
Тираж 500 екземплярів.

Видавництво «Друк Південь»
Тел.: 0972122975